

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 657/2025-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou, Komárňanská 100, Hurbanovo, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/32/2022 z 18. apríla 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/175/2023 z 13. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 1, 2, 3 a 4, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 7 ods. 5 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu sp. zn. 12Co/32/2022 z 18. apríla 2023 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/175/2023 z 13. februára 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Komárno (ďalej len „okresný súd“) v právnej veci sťažovateľky rozsudkom č. k. 14C/21/2020-177 z 28. júna 2021 I. zamietol návrh na rozhodnutie veci rozsudkom pre zmeškanie žalovaného; II. zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala určenia vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu 6/24 zo spoluvlastníckeho podielu žalovaného (jej brata) vo veľkosti 10/24 k špecifikovaným nehnuteľnostiam; III. žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Darovacou zmluvou zo 6. marca 1996 (ďalej len „darovacia zmluva“) matka strán sporu [REDACTED] [REDACTED] darovala sťažovateľke špecifikované nehnuteľnosti v podiele 1/2 k celku, a to z vďaka za opatrovanie oboch rodičov strán sporu, pričom sťažovateľka sa zároveň zaviazala opatrovať daryňu do jej smrti. Rozsudkom okresného súdu č. k. 4C/39/99-236 z 12. augusta 2004 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6Co/268/2004 z 25. januára 2005 bola darovacia zmluva určená za neplatnú. Rozhodnutím o určení neplatnosti darovacej zmluvy bol dedičský súd viazaný. Predmet darovania bol následne zahrnutý do dedičstva po matke strán sporu a z tohto dedičstva obe strany sporu nadobudli spoluvlastnícky podiel k predmetným nehnuteľnostiam vo výške po ¼ k celku. Keďže z titulu darovacej zmluvy bolo sťažovateľke od matky poskytnuté plnenie v podobe darovaných nehnuteľností a matke bolo od sťažovateľky poskytnuté plnenie v podobe opatrovania, okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľke vznikol nárok v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka, keď na strane žalovaného ako dediča časti predmetu neplatného darovania došlo z titulu neplatnej darovacej zmluvy k bezdôvodnému obohateniu sa na úkor žalobkyne. Keďže v zmysle darovacej zmluvy plnením poskytnutým sťažovateľkou matke strán sporu bolo opatrovanie ako výkon konkrétnych činností, v súlade s § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka by sťažovateľke patrila peňažná náhrada. Domáhanie sa určenia vlastníckeho práva k časti spoluvlastníckeho podielu žalovaného k predmetným nehnuteľnostiam ako náhrady, ktorú by bola sťažovateľka z titulu § 457 Občianskeho zákonníka ochotná od neho prijať, nebolo dôvodné.

4. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrokov II a III podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil a žalovanému priznal voči sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou a uviedol, že domáhanie sa takejto náhrady za poskytnuté opatrovanie je nedôvodné. Rovnako ako súd prvej inštancie v odôvodnení poukázal na to, že sťažovateľka si už uplatňovala voči žalovanému žalobou svoj nárok o zaplatenie 1 057 748 Sk s príslušenstvom z titulu náhrady za jej plnenie, avšak rozsudkom okresného súdu č. k. 7C/82/2007-310 z 22. novembra 2016 bola žaloba zamietnutá pre premlčanie nároku, pričom krajský súd rozsudkom sp. zn. 7Co/148/2017 z 31. mája 2018 uvedený rozsudok potvrdil ako vecne správny z iných právnych dôvodov, keď podľa jeho názoru sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie existencie uplatneného nároku ani jeho výšky. Odvolacie dôvody sťažovateľky odvolací súd nepovažoval za spôsobilé zvrátiť výsledok prvoinštančného konania, jej argumentácia sa podľa neho neopierala o jasné a zrozumiteľné skutkové a právne tvrdenia. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil plným úspechom žalovaného v odvolacom konaní.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktoré odôvodnila vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, keď argumentovala nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal s jej argumentáciou, pokiaľ ide o dôvody hodné osobitného zreteľa (vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania pozn.), a s námietkou o nedoručení vyjadrenia súdom prvej inštancie.

6. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza, že z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie vo vzťahu k veci samej chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili podľa názoru dovolacieho súdu svoje rozhodnutia podrobne, spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie.

7. K námietke, že odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľky o nedoručení vyjadrenia žalovaného z 3. júla 2020, dovolací súd uvádza, že je zrejmé, že predmetné vyjadrenie mala sťažovateľka k dispozícii (č. l. 83 spisu) a mala možnosť naň reagovať, pričom však súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku naň vôbec ani nepoukázal, a teda uvedené nemohlo žiadnym spôsobom ovplyvniť a ani neovplyvnilo rozhodnutie nižších súdov. Preto je akceptovateľné, že sa s touto námietkou odvolací súd nevysporiadal adresne a podradil ju pod argumenty, ktoré rozhodnutie nemôžu žiadnym spôsobom ovplyvniť.

8. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd dostatočne reagoval na odvolacie námietky dovolateľky vo vzťahu k veci samej. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f) CSP podľa neho nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Najvyšší súd ďalej pripomenul, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Námietky sťažovateľky po materiálnej stránke smerujú k spochybneniu procesu hodnotenia dôkazov v konaní a správnosti záverov, ku ktorým dospeli súdy.

9. Dovolací súd poukázal na to, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a dovolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil, preto dovolanie vo veci samej podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol.

10. Už uvedené ale neplatí pre časť rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania. Tu dovolací súd konštatoval porušenie práva na spravodlivý proces a napadnuté rozhodnutie zrušil.

II. Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka namieta, že odvolací súd ani dovolací súd sa nevysporiadali s námietkou nedoručenia vyjadrenia žalovaného z 3. júla 2020, pričom krajský súd ani dovolací súd neposkytli sťažovateľke odpovede na jej námietky uplatnené v odvolaní a dovolaní.

12. Podľa názoru sťažovateľky všeobecné súdy jej právnu vec nesprávne právne posúdili a napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj napadnuté uznesenie dovolacieho súdu považuje za nesprávny, nezákonný a nedostatočne odôvodnený.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces, rovnosti strán a práva sťažovateľky vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, porušenie základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 1, 2, 3 a 4, čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 7 ods. 5 a čl. 152 ods. 4 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy *in fine* vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

15. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu mohla podať sťažovateľka dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, v ktorom uplatnila dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 CSP, ktorý vymedzila vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti preskúmal dovolacie námietky sťažovateľky a zistil, že sa prekrývajú s argumentáciou sťažovateľky v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

17. Dovolací súd na základe obsahu dovolania dospel k záveru o neprítomnosti vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v merite veci, preto dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné. V časti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania, bola dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti, v dôsledku čoho dovolací súd napadnuté rozhodnutie v tejto časti zrušil.

18. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

19. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci krajským súdom ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

20. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľka atakuje nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom priamo na ústavnom súde bez toho, aby proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP.

21. Keďže sťažovateľka právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej práv, nevyčerpala a nepreukázala, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením dovolacieho súdu:

22. Ústavný súd poukazuje na to, že hoci sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti namieta uznesenie dovolacieho súdu ako celok a domáha sa jeho zrušenia, z jej odôvodnenia (i logiky veci) vyplýva, že ústavnou sťažnosťou napáda len prvý výrok, ktorým najvyšší súd jej dovolanie odmietol. Z tohto dôvodu sa zameril na prieskum len uvedenej odmietajúcej časti napadnutého uznesenia.

23. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

24. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

25. Sťažovateľka namietané porušenie označených práv odôvodňuje predovšetkým nedostatočným odôvodnením a arbitrárnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

26. Ústavný súd podrobil napadnuté uznesenie prieskumu v zmysle argumentácie sťažovateľky uplatnenej v ústavnej sťažnosti a poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, v ktorom dovolací súd k námietke sťažovateľky o nedoručení vyjadrenia žalovaného z 3. júla 2020 uvádza, že *„je zrejmé, že predmetné vyjadrenie mala sťažovateľka k dispozícii (vid' č. l. 83 spisu) a mala*

možnosť naň reagovať, pričom však súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku naň vôbec ani nepoukázal, a teda uvedené nemohlo žiadnym spôsobom ovplyvniť a ani neovplyvnilo rozhodnutie nižších súdov. Preto je akceptovateľné, že sa s touto námietkou odvolací súd nevysporiadal adresne a podradil ju pod argumenty, ktoré rozhodnutie nemôžu žiadnym spôsobom ovplyvniť.“

27. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu (body 6 až 9 tohto rozhodnutia) odmietnutie dovolania sťažovateľky primeraným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolaním sťažovateľky, pričom závery, ku ktorým dospel, podrobne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil.

28. Ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o dovolaní podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (podobne II. ÚS 114/2021 a tam citovaná judikatúra).

29. Ústavný súd v namietanom uznesení nezistil ani taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na rovnosť strán. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd. Najvyšší súd svojím postupom neuprel sťažovateľke žiadne právo a nijako ju neznevýhodnil. To, že rozhodnutie spravidla vyznieva v neprospech jednej zo strán, nemôže byť zásahom do rovnosti strán, ale ide o prirodzený výsledok sporového konania.

30. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením dovolacieho súdu a obsahom označených práv sťažovateľky procesnej povahy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. Keďže je evidentné, že vyslovenie porušenia vlastníckeho práva sťažovateľky bolo v okolnostiach danej veci podmienené zistením porušenia práv podľa čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k čomu nedošlo, ústavný súd aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

32. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti ústavný súd dospel, aj pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 7 ods. 5 ústavy. Tieto články vyjadrujú špecifické ústavné princípy. Označené články ústavy neupravujú základné právo a slobodu, ktorých ochrany by bolo možné domáhať sa samostatne v konaní podľa čl. 127 ústavy.

33. Ústavný súd dáva do pozornosti svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že čl. 12, čl. 13 a čl. 152 ods. 4 ústavy majú charakter ústavných princíпов, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Toto ustanovenie ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní

základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak ústavný súd nedospeje k záveru, že boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, neexistuje ani dôvod na vyslovenie porušenia označených ustanovení ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07).

34. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

35. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu